

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący)

SSN Paweł Wiliński

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

w sprawie **P.K.**,

skazanej z art. 193 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 14 stycznia 2026 r. w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść P.K.,

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 11 marca 2025 r., sygn. akt VIII K 789/24,

**uchyla zaskarżony wyrok i na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k.
umarza postępowanie, a kosztami tego postępowania obciąża
Skarb Państwa.**

Paweł Wiliński

Piotr Mirek

Włodzimierz Wróbel

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu wyrokiem z dnia 11 marca 2025 r. (sygn. akt VIII K 789/24):

1. uznał oskarżoną P.K. za winną popełnienia występku z art. 193 § 1 kk i za to, na podstawie powołanego przepisu w zw. z art. 34 § 1 i § 1a pkt 1 kk oraz art. 35 § 1 kk, wymierzył jej karę 6 (sześciu) miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 (dwudziestu) godzin w stosunku miesięcznym;
2. uznał oskarżoną P.K. za winną tego, że w okresie od 13 lutego 2024 r. do 22 lutego 2024 r. w P. przy ul. B., działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, dokonała uszkodzenia mienia w postaci szyby okna kuchennego oraz zaczepów banera reklamowego, powodując straty w łącznej wysokości 550 zł na szkodę osób prywatnych, tj. winną wykroczenia z art. 124 § 1 kw i za to, na podstawie powołanego przepisu, wymierzył jej karę 1 (jednego) miesiąca ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 (dwudziestu) godzin w stosunku miesięcznym.

Wyrok ten uprawomocnił się bez zaskarżenia.

Prokurator Generalny wniósł kasację od powyższego prawomocnego wyroku na korzyść oskarżonej P.K., zaskarżając orzeczenie w całości w zakresie dotyczącym tej oskarżonej. Autor kasacji, powołując się na przepisy art. 521 § 1 k.p.k. oraz art. 523 § 1 k.p.k., zarzucił zaskarżonemu wyrokowi rażące naruszenie prawa procesowego, a mianowicie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu postępowania i wydaniu wobec P.K. wyroku skazującego, pomimo faktu, że oskarżona zmarła przed jego wydaniem, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu w części dotyczącej P.K. i umorzenie postępowania w tym zakresie na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Analiza akt przedmiotowej sprawy wskazuje, iż proces przed Sądem pierwszej instancji toczył się pod nieobecność oskarżonych. Sąd Rejonowy, uznając

doręczenia wezwań za skuteczne w trybie awizo, zdecydował się na procedowanie w oparciu o art. 374 § 1 k.p.k. W konsekwencji, po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, w dniu 11 marca 2025 r. zapadł wyrok skazujący. Niemniej jednak, jak wynika z uzyskanej następnie (dnia 8 kwietnia 2025 r.) informacji z bazy PESEL-SAD, oskarżona P.K. zmarła w dniu 16 października 2024 r. (akt zgonu nr [...]).

Powyższe dowodzi, że w momencie wyrokowania przez Sąd Rejonowy zachodziła już ujemna przesłanka procesowa w postaci śmierci oskarżonej, o której mowa w art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. Należy podkreślić, że śmierć oskarżonego stanowi bezwzględną przeszkodę w kontynuowaniu postępowania karnego, a obowiązek jej uwzględnienia spoczywa na organie procesowym z urzędu na każdym stadium sprawy. Fakt, iż Sąd meriti powziął wiadomość o zgonie P.K. dopiero po wydaniu orzeczenia, nie sanuje powstałej wadliwości.

Wystąpienie przesłanki z art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. przed datą wydania wyroku oznacza, że zaskarżone orzeczenie dotknięte jest uchybieniem z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. Jest to wada o charakterze bezwzględnym, która obiguje sąd wyższego stopnia (a w trybie kasacyjnym Sąd Najwyższy) do uchylenia wyroku niezależnie od granic zaskarżenia, wpływu uchybienia na treść rozstrzygnięcia czy zawinienia organu w niedostrzeżeniu tej okoliczności.

Z tych względów, wobec konieczności wyeliminowania z obrotu prawnego wyroku skazującego osobę nieżyjącą oraz obligatoryjnego umorzenia postępowania, orzeczono jak w sentencji.

Paweł Wiliński

Piotr Mirek

Włodzimierz Wróbel

[WB]

[a.ł]